

Nr 15.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51, i vad propositionen avser utrikesdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckt motion.

(1:a avd.)

Driftbudgeten.

Tredje huvudtiteln.

1:o) Gåva för Förenta Nationernas byggnader i New York. I propositionen nr 2 har Kungl. Maj:t (bilaga 2, punkt 1, s. 7 och 8 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 3 januari 1951) föreslagit riksdagen att till ifrågavarande ändamål å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 160 000 kronor.

I en inom andra kammaren har herr *Rubbestad m. fl.* väckt motion (II: 320) har hemställt, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag.

I fråga om motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

I New York äro för närvarande byggnader under uppförande, vilka äro avsedda att inrymma dels lokaler för Förenta Nationernas sekretariat, dels ock sammanträdeslokaler för organisationens generalförsamling, olika råd och andra organ. Under hänvisning till önskvärdheten av att med dessa byggnader införliva prov på medlemsstaternas byggnads-, inrednings- eller prydnadskonst har organisationens generalsekreterare till medlemsstaterna riktat en inbjudan att skänka gåvor till byggnadernas utsmyckning och inredning. Från generalsekreterarens sida har särskilt uttalats önskemål om att Sverige ville bidra med inredning och utsmyckning av ekonomiska och sociala rådets sessionssal. Då salens inredning avses skola vara fullbordad den 1 juli 1951, ha erforderliga medel ansetts böra äskas å tilläggsstat till löpande riksstat.

Utskottet anser, att Sverige icke lämpligen bör undandraga sig att medverka vid inredningen av ifrågavarande byggnader, och finner sig alltså böra tillstyrka den äskade medelsanvisningen. Härav följer, att utskottet icke kan biträda det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 320 till *Gåva för Förenta Nationernas byggnader i New York* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 160 000 kronor.

2:o) **Svenska röda korsdelegater i Grekland.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 8) att till ifrågavarande ändamål å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 45 000 kronor.

För bestridande av kostnaderna för Svenska röda korsdelegater för handhavande av den svenska hjälpen till Greklands befolkning ha hittills under budgetåren 1942/46 beviljats sammanlagt 1 250 000 kronor. Av de av riksdagen för ändamålet beviljade anslagen återstod vid utgången av budgetåret 1947/48 odisponerat ett belopp av 38 300 kronor, vilket tillfördes budgetutjämningsfonden. Av det nu äskade anslaget avse 26 500 kronor av Svenska röda korset till och med den 31 december 1949 förskotterade kostnader, 11 000 kronor av beskickningen i Ottawa och generalkonsulatet i Montreal i samband med hjälpverksamheten havda kostnader samt återstoden, 7 500 kronor, merkostnader för den yrkesmässiga revisionen av verksamheten, vilken på grund av arbetets omfattning kunnat slutföras först i juni 1949.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den äskade medelsanvisningen och hemställer därför,

att riksdagen må till *Svenska rödakorsdelegater i Grekland* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 45 000 kronor.

Kapitalbudgeten.

Statens allmänna fastighetsfond.

3:o) **Inköp och iståndsättande av ytterligare fastighet för Sveriges representation i Bonn.** I propositionen nr 2 har Kungl. Maj:t (bilaga 14, punkt 1, s. 53 och 54 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 3 januari 1951) föreslagit riksdagen att dels för ifrågavarande ändamål å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisa ett investeringsanslag av 180 000 kronor, dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att, därest den svenska representationen skulle flyttas från Köln, försälja de för representationen därstädes förvärvade båda fastigheterna.

Å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1950/51 har riksdagen anvisat ett investeringsanslag av 280 000 kronor till inköp av en fastighet i Köln, avsedd i främsta rummet som bostad åt chefen för Sveriges representation i Förbundsrepubliken Tyskland (skr. nr 388). Representationens kansli är däremot för närvarande inrymt i en förhyrd fastighet, Ulmenallé 96, innehållande aderton rum fördelade på souterrainvåning med köksavdelning och vaktmästarbostad, två bostadsvåningar samt en endast delvis inredd vindsvåning. Med hänsyn till det synnerligen vanskliga läget på fastighetsmarknaden i Köln ha förhandlingar inletts med den tyske ägaren om förvärv av fastigheten. Dessa ha resulterat i ett preliminärt köpekontrakt, enligt vilket fastigheten under förbehåll för riksdagens godkännande må inköpas av svenska staten för ett pris av DM 115 000, motsvarande i svenskt mynt enligt nuvarande kurs omkring 140 000 kronor. För smärre reparationer och ändringar samt iståndsättande av gas- och värmelednings-systemet m. m. har beräknats ett belopp av 40 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet utgör alltså 180 000 kronor.

Departementschefen har med hänsyn till de exceptionella förhållandena i Köln ansett det vara angeläget att genom förvärv av den till inköp föreslagna fastigheten säkra tillfredsställande kanslilokaler åt den svenska representationen i Västtyskland. Departementschefen har därför tillstyrkt, att medel för inköp av fastigheten nu anvisas. Med hänsyn till ovissheten rörande den tyska regeringens framtida säte har departementschefen emellertid förordat, att Kungl. Maj:t bemyndigas försälja fastigheten, därest den svenska representationen framdeles skulle flyttas från Köln. Motsvarande bemyndigande syntes böra begäras i fråga om den tidigare förvärvade fastigheten därstädes.

Utskottet anser sig kunna godtaga de skäl, som anförts till stöd för förslaget om att för den svenska representationens räkning inköpa jämväl den ifrågavarande för representationens kansli förhyrda fastigheten. Mot beräkningen av de med ett dylikt köp förenade kostnaderna har utskottet icke funnit anledning till erinran. Såsom departementschefen förordat synes Kungl. Maj:t böra bemyndigas försälja såväl förevarande som den redan förvärvade fastigheten för det fall representationen framdeles skulle flyttas från Köln.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Inköp och iståndsättande av ytterligare fastighet för Sveriges representation i Bonn* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisa ett investeringsanslag av 180 000 kronor,

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att, därest den svenska representationen skulle flyttas från Köln, försälja de för representationen därstädes förvärvade båda fastigheterna.

4:o) **Uppförande av fastighet för beskickningen i Canberra.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 54 och 55) att till ifrågavarande ändamål å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisa ett investeringsanslag av 160 000 kronor.

Till uppförande av fastighet för beskickningen i Canberra har riksdagen hittills anvisat tillhoppa 1 070 000 kronor. De sista härvid tillämpade kostnadskalkylerna uppgjordes i november 1949. Enligt vad beskickningen meddelat ha ej heller dessa kalkyler visat sig hållbara. Det har sålunda framgått, att vederbörande entreprenörer icke medräknat övertidsersättningar för lördagsarbete å ca 57 000 kronor. I Australien äro lördagar arbetsfria, men för nu ifrågavarande byggnad ha arbetarna under arbetets gång krävt att mot övertidsersättning få arbeta även dessa dagar. Därtill ha kommit höjda arbetslöner på grund av högre levnadskostnadsindex samt ökning av grundlöner. De sammanlagda ökningarna av lönekostnaderna uppgå sålunda till 93 000 kronor. Vidare må framhållas, att de i Canberra sysselsatta arbetarna bo i baracker. Kostnaderna för denna inkvartering ha på grund av prisstegringarna oförutsett ökat med ca 14 000 kronor. Slutligen ha kostnaderna för arbeten med körbanor, trädgårdsanläggning m. m. på grund av prisstegringar och löneförhöjningar ökats med 30 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen, som anmodats yttra sig rörande behovet av ytterligare anslag, har på grundval av föreliggande uppgifter verkställt en beräkning av återstående kostnader för byggnadens färdigställande. Enligt denna torde kostnaderna komma att överstiga de i november 1949 beräknade med i runt tal 136 000 kronor. Styrelsen har vidare med hänsyn till den uppenbara svårigheten att verkställa exakta kalkyler ansett sig böra räkna med kostnader för oförutsedda utgifter å ca 24 000 kronor. För arbetets slutförande skulle alltså erfordras ytterligare 160 000 kronor.

Utskottet får erinra om att ifrågavarande byggnadsföretag enligt propositionen 1947: 265 ursprungligen kostnadsberäknades till 650 000 kronor. Enligt de nu gjorda beräkningarna skulle de verkliga kostnaderna uppgå till ett nära dubbelt så stort belopp, eller 1 230 000 kronor. Denna avsevärda fördyring beror på omständigheter, som icke från början kunnat förutses. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot de senast verkställda kostnadsberäkningarna, tillstyrker, att det äskade ytterligare tilläggsanslaget anvisas.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Uppförande av fastighet för beskickningen i Canberra* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisa ett investeringsanslag av 160 000 kronor.

5:o) **Iståndsättande av statens fastighet i Leningrad.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, s. 55 och 56) att dels till ifrågavarande ändamål å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisa ett investe-

ringsanslag av 82 000 kronor, dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att, om så befinnes lämpligt, försälja fastigheten till skäligt pris.

1948 års riksdag anvisade å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1948/49 ett investeringsanslag av 40 000 kronor för iståndsättande av statens fastighet i Leningrad. Till grund för beräkningarna låg därvid ett kostnadsförslag från vederbörande sovjetryska myndigheter. Kostnaderna för arbetena, som avsågo byggnadens yttre iståndsättning, ha emellertid enligt en inkommen slutredovisning uppgått till 118 283 rubel eller i svenskt mynt kronor 121 154: 43. Det utförda arbetet har utan erinran besiktigats på platsen av byggnadsstyrelsens representant. Den uppkomna merkostnaden å i runt tal 82 000 kronor hänför sig dels till vissa extra reparationsarbeten, som ursprungligen icke planerats men som under arbetets fortgång visat sig nödvändiga, dels till den sommaren 1950 företagna höjningen av rubelkursen.

Då någon svensk representation för närvarande icke finnes i Leningrad, torde, framhåller departementschefen, Kungl. Maj:t böra bemyndigas försälja fastigheten, om detta ur statens synpunkt befinnes mest fördelaktigt.

Utskottet tillstyrker, att den uppkomna merkostnaden för ifrågavarande byggnadsarbete, i runt tal 82 000 kronor, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag täckes genom anslag på tilläggsstat. Intet synes vara att erinra mot förslaget om att Kungl. Maj:t bemyndigas försälja fastigheten, om detta ur statens synpunkt befinnes mest fördelaktigt.

Aberopande det anförde hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Iståndsättande av statens fastighet i Leningrad* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1950/51 anvisa ett investeringsanslag av 82 000 kronor,

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att, om så befinnes lämpligt, försälja fastigheten till skäligt pris.

Stockholm den 13 februari 1951.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Grä-nebo, Iwar Anderson, Mannerskantz, Ohlon, Berling, Leander, Heiding, Gillström, Eric Ericson, Näsström, Erik Gustaf Andersson, Axel Andersson och Lundgren; samt

från a n d r a kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malmborg i Skövde, Bergström, Andersson i Malmö, Boman i Kieryd, Wallentheim, Svensson i Ljungskile, Lindholm, Rubbestad, Staxäng, Pettersson i Dahl, Thapper, Persson i Vinberg och Wedén.

Reservation

vid punkten 1:o) (Gåva för Förenta Nationernas byggnader i New York) av herr *Rubbestad*, som ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Utskottet delar motionärernas uppfattning att det årliga bidrag av 4 325 000 kronor, som Sverige lämnar till Förenta Nationerna, bör kunna räcka till för inredning av ekonomiska och sociala rådets sessionssal utan ytterligare tillskott. Med hänsyn till Sveriges ekonomiska läge, som bl. a. tagit sig uttryck i besparingsåtgärder vid åtskilliga punkter i årets statsverksproposition, har utskottet icke kunnat biträda förevarande anslagskrav. Såsom ett jämförande exempel får utskottet erinra om att Västerbygdens vattendomstol anhållit om ett anslag om 25 600 kronor till möblering av 11 rum i domstolens nya tjänstelokaler. Detta belopp har av Kungl. Maj:t nedprutat till 15 000 kronor. Med sådan återhållsamhet inom vårt eget land finner utskottet föga tilltalande att till inredande av ett enda rum i New York anvisa det tiodubbla beloppet.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till motionen II: 320 avslå Kungl. Maj:ts förslag om anslag till Gåva för Förenta Nationernas byggnader i New York.»